

Věc C-531/22**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

9. srpna 2022

Předkládající soud:

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie (Polsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

5. července 2022

Účastníci původního řízení:

Věřitelé: Getin Noble Bank S.A., TF, C2, PI

Dlužník: TL

Předmět původního řízení

Věc zahájená na návrh věřitelů, jejímž předmětem je dohled nad exekucemi týkajícími se nemovitostí.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad čl. 3 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 7 odst. 1 a 2 a článku 8 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, zásad právní jistoty, nezvratnosti pravomocných soudních rozhodnutí, efektivity a proporcionality a práva být vyslechnut soudem ve spojení s článkem 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a čl. 105 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora.

Předběžné otázky

1. Musí být čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách a zásady právní jistoty, nezvratnosti pravomocných soudních rozhodnutí, efektivity a proporcionality vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě,

kteřá stanoví že vnitrostátní soud nemůže z úřední povinnosti provést přezkum zneužívajících smluvních ujednání a vyvodit z toho důsledky, pokud vykonává dohled nad exekučním řízením vedeným soudním exekutorem na základě pravomocného platebního rozkazu opatřeného doložkou vykonatelnosti, jenž byl vydán v řízení, v němž se neprovádí žádné důkazy?

2. Musí být čl. 3 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 7 odst. 1 a 2 a článek 8 směrnice 93/13, článek 47 Listiny základních práv a svobod Evropské unie a zásady právní jistoty, efektivity, proporcionality a práva být vyslechnut soudem vykládány v tom smyslu, že brání soudnímu výkladu vnitrostátní právní úpravy, podle níž má zápis zneužívajícího smluvního ujednání do rejstříku zakázaných klauzulí za následek, že toto ujednání bude považováno za zneužívající v jakémkoli řízení, jehož účastníkem je spotřebitel, včetně:

- řízení vůči jinému prodávajícímu nebo dodavateli (podnikateli) než tomu, proti němuž probíhalo řízení o zápisu zneužívajícího ujednání do rejstříku zakázaných klauzulí,
- pokud jde o ustanovení, jehož znění není jazykově totožné, ale které má stejný význam a stejný účinek vůči spotřebiteli?

Dovolávaná ustanovení unijního práva

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách: čtvrtý bod odůvodnění, dvacátý první a dvacátý čtvrtý bod odůvodnění, čl. 3 odst. 1, čl. 4 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 7 odst. 1 a 2 a článek 8;

Listina základních práv Evropské unie: články 38, 47;

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU): čl. 169 odst. 1, článek 267;

Jednací řád Soudního dvora: čl. 105 odst. 1.

Dovolávaná ustanovení vnitrostátního práva a rozhodnutí vnitrostátních soudů

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Ústava Polské republiky ze dne 2. dubna 1997): článek 76

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (zákon ze dne 23. dubna 1964 Občanský zákoník): článek 22¹, článek 43¹, čl. 58 § 1, čl. 385¹ § 1 až 4, článek 385²;

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (zákon ze dne 17. listopadu 1964 Občanský soudní řád: čl. 363 § 1, čl. 365 § 1, článek 366,

článek 479³⁶, čl. 479⁴² § 1, článek 479⁴³, čl. 479⁴⁵ § 1 až 3, čl. 505³⁰ § 2, čl. 505³¹ § 2, čl. 505³² § 1, článek 758, článek 776, čl. 777 § 1, čl. 804 § 1, čl. 840 § 1;

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (zákon ze dne 5. srpna 2015, kterým se mění zákon o hospodářské soutěži a ochraně spotřebitele a některé další zákony): čl. 2 bod 2, čl. 8 odst. 1, články 9 a 12.

Usnesení Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ze dne 20. listopadu 2015, III CZP 175/15.

Shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Dne 9. ledna 2006 uzavřel dlužník s Getin Bank S.A. úvěrovou smlouvu, na jejímž základě banka poskytla dlužníkovi úvěr v polských zlotých (PLN) indexovaný kurzem švýcarského franku (CHF), který odpovídal v PLN částce 15 645,27 CHF, na období od 9. ledna 2009 do 16. ledna 2016. Podle smlouvy měl být úvěr poskytován v PLN podle nákupního kurzu indexační měny stanoveného v „Kurzovním lístku banky pro devizové a valutově indexované úvěry“ (dále jen „kurzovní lístek“) platnému ke dni uzavření úvěrové smlouvy. Tento kurz byl ke dni uzavření smlouvy 2,3930 PLN. Úvěr byl určen na financování nákupu osobního automobilu a souvisejících provizí a poplatků. Smlouva stanovila, že veškeré závazky ze smlouvy budou spláceny v PLN. Výše závazku se stanoví jako ekvivalent požadované splátky vyjádřené v indexační měně po jejím přepočtu podle prodejního kurzu indexační měny stanoveného v kurzovním lístku platném v den, kdy banka dlužnou částku obdrží. Tento kurz byl ke dni sepsání smlouvy 2,5410 PLN.
- 2 Dne 13. května 2008 uzavřel dlužník s Getin Bank S.A. úvěrovou smlouvu, na jejímž základě banka poskytla dlužníkovi úvěr v PLN indexovaný kurzem CHF, který odpovídal v PLN částce 36 299,30 CHF, na dobu 120 měsíců. Podle smlouvy měl být úvěr poskytován v PLN podle nákupního kurzu indexační měny stanoveného v kurzovním lístku platném ke dni sepsání úvěrové smlouvy. Tento kurz v den sepsání smlouvy byl 2,0110 PLN. Úvěr byl určen na financování nákupu osobního automobilu a souvisejících provizí a poplatků. Smlouva stanovila, že veškeré závazky ze smlouvy budou spláceny v PLN. Výše závazku se stanoví jako ekvivalent požadované splátky vyjádřené v indexační měně po přepočtu podle prodejního kurzu indexační měny stanoveného v kurzovním lístku platném v den, kdy banka obdrží dlužnou částku. Tento kurz byl ke dni sepsání smlouvy 2,1680 PLN.
- 3 Dne 3. června 201[5] Getin Noble Bank S.A. (dříve: Getin Bank S.A.) podala v řízení o elektronickém platebním rozkazu návrh na zahájení řízení, v němž se domáhala, aby bylo dlužníkovi uloženo zaplatit jí částku 87 469,51 PLN spolu se smluvními úroky, zákonnými úroky a náklady řízení. V odůvodnění návrhu banka uvedla, že dne 13. května 2008 uzavřely strany smlouvu o úvěru, která byla vypovězena z důvodu neplacení splátek dlužníkem, v důsledku čehož banka

požaduje po dlužníkovi zaplacení zbytku jistiny úvěru, dlužných poplatků a kapitalizovaných úroků. Dne 23. června 2015 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód (Okresní soud pro Lublin-Západ) v Lublinu vydal v řízení o platebním rozkazu platební rozkaz, kterým dlužníkovi uložil, aby do dvou týdnů od doručení platebního rozkazu zaplatil Getin Noble Bank S.A. požadovanou částku spolu se smluvními úroky, zákonnými úroky a náklady řízení, nebo aby v této lhůtě podal odpor. Dlužník nepodal proti výše uvedenému platebnímu rozkazu odpor, a proto se platební rozkaz stal pravomocným a výše uvedený soud ho opatřil doložkou vykonatelnosti na základě usnesení ze dne 27. srpna 2015.

- 4 Dne 28. prosince 2016 Getin Noble Bank S.A. podala v řízení o elektronickém platebním rozkazu návrh na zahájení řízení, v němž se domáhala, aby bylo dlužníkovi uloženo zaplatit jí částku 7 499,58 PLN spolu s náklady řízení. V odůvodnění návrhu banka uvedla, že dne 9. ledna 2006 uzavřely strany smlouvu o úvěru, která byla vypovězena z důvodu neplacení splátek dlužníkem, v důsledku čehož banka požaduje po dlužníkovi zaplacení zbytku jistiny úvěru, dlužných poplatků a kapitalizovaných úroků. Dne 13. února 2017 Okresní soud pro Lublin-Západ v Lublinu vydal v řízení o platebním rozkazu platební rozkaz, kterým dlužníkovi uložil, aby do dvou týdnů od doručení platebního rozkazu zaplatil Getin Noble Bank S.A. požadovanou částku spolu s náklady řízení, nebo aby v této lhůtě podal odpor. Dlužník nepodal proti výše uvedenému platebnímu rozkazu odpor, a proto se platební rozkaz stal pravomocným a výše uvedený soud ho opatřil doložkou vykonatelnosti na základě usnesení ze dne 21. dubna 2017.
- 5 Na základě obou výše uvedených exekučních titulů banka zahájila exekuční řízení vedené soudním exekutorem, v jehož průběhu byla zajištěna nemovitost dlužníka představující obytné prostory ve Varšavě, a do exekučního řízení se zapojili další věřitelé. Na toto exekuční řízení dohlíží předkládající soud.

Stručné odůvodnění podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 6 Pokud jde o první otázku, předkládající soud připomíná, že jeho dohled nad exekucí v projednávané věci probíhá již od roku 2017, ale že potřeba položit tuto otázku nicméně vyvstala z důvodu nutnosti vyložit unijní právo za účelem správné aplikace vnitrostátního práva s ohledem na nedávné rozsudky Soudního dvora ve věci C-600/19, ve spojených věcech C-693/19 a C-831/19, ve věci C-725/19 a ve věci C-869/19.
- 7 Konkrétně v bodě 68 rozsudku ze dne 17. května 2022, C-693/19 a C-831/19, SPV Project 1503, Soudní dvůr uvedl, že čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že vydá-li soud na návrh věřitele platební rozkaz, proti němuž dlužník nepodal odpor, exekuční soud nemůže z důvodu, že se překážka věci pravomocně rozsouzené pojící se k tomuto platebnímu rozkazu implicitně vztahuje na platnost ujednání smlouvy, která sloužila jako základ pro uvedený platební rozkaz, přičemž je vyloučen jakýkoli přezkum platnosti uvedených

ujednání, později přezkoumat případnou zneužívající povahu uvedených ujednání smlouvy. Okolnost, že dlužník v okamžiku, kdy se platební rozkaz stal konečným, nevěděl, že může být kvalifikován jako „spotřebitel“ ve smyslu této směrnice, je v tomto ohledu irelevantní.

- 8 Dále v bodě 52 rozsudku ze dne 17. května 2022, C-600/19, Ibercaja Banco, Soudní dvůr uvedl, že čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které z důvodu překážky věci pravomocně rozsouzené a prekluze neumožňují ani soudu, aby i bez návrhu zkoumal zneužívající povahu smluvních ujednání v rámci řízení o výkonu exekučního titulu týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou, ani spotřebiteli, aby se po uplynutí lhůty pro podání námítky dovolával zneužívající povahy těchto ujednání v tomto řízení nebo v pozdějším určovacím řízení, pokud uvedená ujednání již byla při zahájení řízení o výkonu exekučního titulu týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou předmětem přezkumu jejich případné zneužívající povahy provedeného soudem i bez návrhu, ale soudní rozhodnutí povolující výkon exekučního titulu týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou neuvádí žádné odůvodnění, alespoň ve stručné formě, prokazující tento přezkum a ani neuvádí, že posouzení provedené tímto soudem po uvedeném přezkumu již nebude možné zpochybnit bez podání námítky v uvedené lhůtě.
- 9 Podle předkládajícího soudu vyvstala v projednávané věci podobná otázka jako výše. Konkrétně dlužník uzavřel s Getin Bank S.A. (nyní: Getin Noble Bank S.A.) dvě úvěrové smlouvy, v nichž byly částky úvěrů vyjádřeny v PLN, ale nesplacený zůstatek byl indexován na CHF. Nejdůležitější však bylo, že dlužník mohl splácet splátky úvěru pouze v PLN, ale banka převáděla platby dlužníka v PLN na zůstatek v CHF podle svého interního kurzovního lístku, jehož pravidla nebyla upravena v žádné z úvěrových smluv. Samotný zůstatek úvěru byl zase stanoven v CHF pomocí nákupního kurzu z kurzovního lístku banky. Obě smlouvy o úvěru tak obsahovaly tzv. přepočítací klauzule, které většina tuzemských soudů považuje za zakázaná smluvní ujednání na základě čl. 385¹ § 1 občanského zákoníku, a současně zastávají názor, že zahrnutí takových ujednání do smlouvy o úvěru vede k neplatnosti smlouvy podle čl. 58 § 1 občanského zákoníku. Vzhledem k tomu lze s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že pokud by banka zažalovala dlužníka o zaplacení dlužných částek z úvěrových smluv u běžného vnitrostátního soudu projednávajícího občanskoprávní věci, tento soud by po přezkoumání dokumentace přiložené k žalobě i bez návrhu konstatoval, že úvěrové smlouvy obsahují zakázaná smluvní ujednání, která způsobují neplatnost smlouvy, a v důsledku toho by žalobu zamítl.
- 10 Předkládající soud však zdůrazňuje, že v projednávané věci bylo řízení, které vedlo k nařízení výkonu rozhodnutí proti povinnému, odlišné. Konkrétně banka podala proti dlužníkovi dva návrhy na zahájení řízení v rámci řízení o elektronickém platebním rozkazu. V textu těchto návrhů banka odůvodnila svá tvrzení odkazem na úvěrové smlouvy, které uzavřela s dlužníkem, ale neuvedla, že tyto smlouvy byly indexovány na cizí měnu nebo že obsahovaly přepočítací klauzule (a samozřejmě neuvedla, že by ve smlouvě byla ujednání, která by mohla

být považována za zneužívající smluvní ujednání). Nejvýznamnější skutečností však je, že k uvedeným návrhům nebyla přiložena žádná z úvěrových smluv, a to v důsledku procesních pravidel upravujících řízení o elektronickém platebním rozkazu a technických vlastností systému, který toto řízení vede a který neumožňuje předložit v tomto řízení žádné důkazy. Vnitrostátní soud, který vedl výše uvedené řízení, proto také neměl právní a technickou možnost vyžádat si od banky předložení úvěrových smluv. Uvedený soud vydal dva platební rozkazy, které dlužník nenapadl, a proto nabyly právní moci. Příkazy byly opatřeny doložkami vykonatelnosti a na základě takto vzniklých exekučních titulů bylo proti povinnému (dlužníkovi) zahájeno exekuční řízení, v němž soudní exekutor zajistil nemovitost patřící povinnému.

- 11 Vzhledem k výše uvedenému byly smlouvy o úvěru bankou předloženy soudu až v tomto řízení, a proto jejich obsah nikdy předtím nebyl předmětem soudního přezkumu. Předkládající soud po přezkoumání obsahu těchto smluv dospěl k závěru, že existuje důvodná obava, že přepočítací klauzule obsažené ve smlouvách představují zneužívající smluvní ujednání, bez nichž nelze smlouvy plnit, a proto je třeba smlouvy o úvěru prohlásit za neplatné, v důsledku čehož banka nemůže na jejich základě požadovat po dlužníkovi žádné dlužné částky. Vnitrostátní procesní pravidla však brání předkládajícímu soudu, aby z těchto možných závěrů vyvodil jakékoli praktické důsledky. Konkrétně tato pravidla stanoví, že pravomocné rozhodnutí, včetně platebního rozkazu vydaného v řízení o elektronickém platebním rozkazu, je závazné pro všechny soudy (čl. 365 § 1 občanského soudního řádu), a navíc je nepřipustné zkoumat oprávněnost závazku, na který se vztahuje exekuční titul (čl. 804 § 1 občanského soudního řádu), tj. v tomto případě pravomocný platební rozkaz opatřený doložkou vykonatelnosti.
- 12 Předkládající soud dále podotýká, že pokud dlužník nenapadl platební rozkaz, nemá již k dispozici žádný opravný prostředek, kterým by v praxi mohl napadnout povinnosti vyplývající z platebního rozkazu umožňujícího uplatnění nároků vyplývajících ze smluv obsahujících zneužívající ujednání.
- 13 S ohledem na výše uvedené si předkládající soud klade otázku, zda dotčená procesní situace není v rozporu s čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 a se zásadou efektivit. Soudní dvůr opakovaně zdůraznil, že vnitrostátní soudy mají povinnost z moci úřední zkoumat smlouvy uzavřené se spotřebiteli, zda v nich nejsou obsažena zneužívající ujednání, a je zřejmé, že tuto povinnost nelze splnit v řízení o elektronickém platebním rozkazu, kde soud nemá vůbec možnost shromažďovat a analyzovat jakékoli důkazy (článek 505³² § 1 občanského soudního řádu) a spoléhá se výhradně na obsah návrhu na zahájení řízení, a tedy na tvrzení samotného navrhovatele, který má zjevný zájem o případných sporných smluvních ujednáních mlčet. Je sice pravda, že soudní přezkum smluv o úvěru uzavřených mezi stranami by byl možný, pokud by dlužník napadl platební rozkaz (v takovém případě by věc projednával jiný místně a věcně příslušný vnitrostátní soud, který vede občanskoprávní řízení v běžném řízení, a proto mimo jiné shromažďuje a analyzuje důkazy), ale v tomto případě tomu tak nebylo. Konkrétně dlužník zaujal pasivní postoj, který se často objevuje u lidí se

značnými dluhy. Z judikatury Soudního dvora však vyplývá, že vnitrostátní soudy by měly zkoumat smlouvy z hlediska zneužívajících ujednání i bez návrhu, a tedy i v případě, že strany nevyvíjejí iniciativu. Zdá se tedy, že ani pasivní postoj spotřebitele v tomto případě neopravňuje soud k tomu, aby se zprostil povinnosti z úřední moci zkoumat, zda smlouva obsahuje zneužívající ujednání.

- 14 V této souvislosti si předkládající soud klade otázku, zda situace, kdy vnitrostátní soud v rámci nalézacího řízení neanalyzoval, zda jsou ve smlouvě obsaženy zneužívající ujednání, může odůvodnit porušení zásady vyplývající z čl. 365 § 1 a čl. 804 § 1 občanského soudního řádu, podle níž je soud, který vykonává dohled nad exekucí řízením, vázán pravomocným rozhodnutím, které je exekucí titulem, přičemž základem pro výjimečné odchýlení se od výše uvedených pravidel by mohla být uvedená ustanovení unijního práva. V opačném případě může dojít k situaci, kdy je majetek dlužníka vydražen soudním exekutorem a výtěžek exekuce je převeden na banku, jejíž pohledávka vznikla na základě smlouvy obsahující zakázaná smluvní ujednání. Spotřebitel tak utrpí značné ztráty při vymáhání nároků vyplývajících z úvěrových smluv obsahujících zakázaná smluvní ujednání. Taková situace se zdá být nejen v rozporu s cíli směrnice 93/13, ale také v rozporu se zásadou efektivit a s cíli uvedenými v čl. 169 odst. 1 SFEU a v článku 38 Listiny základních práv.
- 15 Předkládající soud navrhuje, aby Soudní dvůr na první otázku odpověděl kladně. Konkrétně ustanovení směrnice 93/13 bezpodmínečně vyžadují, aby vnitrostátní soud z úřední povinnosti přezkoumal smlouvu uzavřenou mezi stranami s cílem zjistit, zda neobsahuje zakázaná smluvní ujednání. Takový přezkum by měl být v zásadě proveden již v nalézacím řízení, pokud však v tomto řízení takový přezkum proveden nebyl (zejména v situaci, kdy soud projednávající věc neměl právní a technickou možnost takový přezkum provést), pak tuto povinnost má soud vykonávající dohled nad exekucí řízením vedeným na základě exekucí titulu v podobě pravomocného platebního rozkazu, který byl opatřen doložkou vykonatelnosti. Proti pravomocným rozhodnutím soudů by v zásadě neměl být přípustný opravný prostředek, což však nebrání přijetí výjimek z tohoto pravidla odůvodněných zvláštními okolnostmi, mezi něž patří potřeba provést výše uvedený přezkum smlouvy.
- 16 Pokud jde o druhou otázku, předkládající soud připomíná, že pokud bude rozhodnuto, že v projednávaném případě má soud, který vykonává dohled nad exekucí řízením, možnost přezkoumat, zda smlouvy uzavřené dlužníkem obsahují zneužívající ujednání, bude nutné provést v tomto ohledu analýzu. V projednávaném případě je přitom dlužník nadále pasivní, nepodává žádná podání, neuvádí žádné skutečnosti, neposkytuje žádná vysvětlení a nepřebírá ani jemu adresovanou korespondenci, což je, jak již bylo uvedeno, typický postup osob se značnými dluhy. Vzhledem k tomu nebude s pravděpodobností hraničící s jistotou předkládající soud schopen dlužníka vyslechnout, a dokonce od něj ani obdržet písemné vysvětlení. Tato situace je problematická, neboť čl. 4 odst. 1 směrnice 93/13 stanoví, že zneužívající povaha smluvního ujednání se posuzuje s ohledem na všechny okolnosti spojené s uzavřením smlouvy. Vzhledem k tomu,

že není možné vyslechnout samotného dlužníka, nebude v zásadě možné zjistit ani okolnosti spojené s uzavřením smlouvy.

- 17 Předkládající soud si však klade otázku, zda ustanovení směrnice 93/13 nebrání tomu, aby se výše uvedenému problému předešlo využitím vnitrostátního opatření na ochranu spotřebitele, tzv. rozšiřujícího účinku rozsudků Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Soud pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů) v článku 479⁴³ občanského soudního řádu. Toto ustanovení stanoví, že pravomocný rozsudek nabývá účinků vůči třetím osobám okamžikem zápisu ujednání obchodních podmínek, které bylo prohlášeno za zakázané, do rejstříku.
- 18 Předkládající soud v této souvislosti připomíná, že čl. 7 odst. 2 a článek 8 směrnice 93/13 nejsou - na rozdíl od dřívějších ustanovení této směrnice - kogentní. Členské státy zejména nejsou povinny zavést řízení o prohlášení ujednání obchodních podmínek za zakázaná, jak je uvedeno v čl. 7 odst. 2 směrnice 93/13. Nicméně podle předkládajícího soudu, pokud se členský stát rozhodne takové řízení zavést, nemůže jeho podoba zůstat zcela libovolná. Jelikož takové řízení sleduje cíle směrnice 93/13, musí splňovat požadavky stanovené ostatními ustanoveními této směrnice, zejména čl. 7 odst. 1, na který navíc čl. 7 odst. 2 výslovně odkazuje. Kromě toho by řízení ve věci prohlášení ujednání obchodních podmínek za zakázaná a účinky rozsudku vydaného v tomto řízení měly být v souladu se zásadami efektivity, proporcionality a právní jistoty.
- 19 Předkládající soud uvádí, že ustanovení, která je třeba analyzovat z hlediska toho, zda představují zakázaná smluvní ujednání, jsou následující:
- Úvěr je poskytován v PLN podle nákupního kurzu indexační měny stanoveného v kurzovním lístku platném ke dni uzavření úvěrové smlouvy (§ 1 odst. 2 smlouvy ze dne 9. ledna 2006);
 - Úvěr je vyplácen v PLN podle nákupního kurzu indexační měny stanoveného v kurzovním lístku platném ke dni sepsání smlouvy o úvěru (§ 1 odst. 2 smlouvy ze dne 13. května 2008);
 - Splácení všech závazků vyplývajících z této smlouvy bude probíhat v PLN. Výše závazku se stanoví jako ekvivalent požadované splátky vyjádřené v indexační měně po jejím přepočtu podle prodejního kurzu indexační měny stanoveným v kurzovním lístku platném v den, kdy banka dlužnou částku obdrží (§ 5 odst. 1 smlouvy ze dne 9. ledna 2006);
 - Splácení všech závazků vyplývajících z této smlouvy bude probíhat v PLN. Výše závazku se stanoví jako ekvivalent požadované splátky vyjádřené v indexační měně po jejím přepočtu podle prodejního kurzu indexační měny stanoveného v kurzovním lístku platném v den, kdy Getin Bank S.A. obdrží dlužnou částku (§ 4 odst. 1 smlouvy ze dne 13. května 2008).
- 20 V rejstříku ujednání obchodních podmínek, která jsou považována za zakázaná, se však objevují mimo jiné tato smluvní ujednání:

- Úvěr je indexován na CHF/USD/EUR po přepočtu vyplacené částky v souladu s nákupním kurzem CHF/USD/EUR podle Kurzovního lístku platného v Bank Millennium v den vyplacení úvěru nebo tranše (ujednání číslo 3178, zápis týkající se Bank Millennium S.A.);
 - V případě úvěru indexovaného kurzem cizí měny se výše splátky počítá podle prodejního kurzu cizí měny platného v Bance na základě Kurzovního lístku Banky ke dni splátky (ujednání číslo 3179, zápis týkající se Bank Millennium S.A.);
 - Přepočet úvěru na měnu valorizace provede banka podle nákupního kurzu dané měny z kurzovního lístku banky platného v den a čas vyplacení úvěru (ujednání číslo 7770, zápis týkající se mBank S.A.).
- 21 Srovnání obsahu citovaných smluvních ujednání používaných Getin Bank S.A. se smluvními ujednáními jiných bank zapsaných v registru zakázaných klauzulí vede k závěru, že ačkoli byla používána různými bankami, existují mezi nimi významné podobnosti. Největší podobnost je mezi § 5 odst. 1 smlouvy ze dne 9. ledna 2006 a § 4 odst. 1 smlouvy ze dne 13. května 2008 a ujednáním zapsaným pod číslem 3179, stejně jako mezi ustanovením § 1 odst. 2 obou úvěrových smluv a ujednáními zapsanými pod čísly 3178 a 7770.
 - 22 Přestože význam těchto ustanovení je stejný a důsledky pro spotřebitele jsou stejné, byla formulována odlišným způsobem a byla vypracována různými bankami. V tomto ohledu si předkládající soud klade otázku, zda unijní právo umožňuje, aby se účinky zápisu smluvního ujednání do rejstříku zakázaných klauzulí vztahovaly i na podnikatele, který nebyl účastníkem řízení, jež vedlo k tomuto zápisu.
 - 23 Podobnou problematiku již analyzoval Soudní dvůr v rozsudku ze dne 21. prosince 2016, C-119/15, Biuro Podróży Partner, v jehož bodě 47 uvedl, že čl. 6 odst. 1 a článek 7 směrnice 93/13 ve spojení s články 1 a 2 směrnice 2009/22 a s ohledem na článek 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby použití takových ujednání v rámci všeobecných obchodních podmínek, jejichž obsah je rovnocenný s obsahem ujednání, která byla pravomocným soudním rozhodnutím prohlášena za nepřijatelná a zapsána do vnitrostátního rejstříku ujednání, jejichž použití je v rámci všeobecných obchodních podmínek považováno za nepřijatelné, bylo ve vztahu k prodávajícímu nebo poskytovateli, který nebyl účastníkem řízení, jež vedlo k zápisu těchto ujednání do uvedeného rejstříku, považováno za protiprávní jednání, za podmínky, že tento prodávající nebo poskytovatel má právo na účinnou právní ochranu, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, a to jak proti rozhodnutí, kterým byla určena rovnocennost porovnávaných ujednání, pokud jde o otázku, zda vzhledem ke všem relevantním okolnostem každého případu jsou tato ujednání věcně shodná, zejména pokud jde o účinky, které vyvolávají v neprospěch spotřebitelů, tak proti rozhodnutí, kterým byla případně stanovena výše uložené pokuty.

- 24 S ohledem na výše uvedené rozhodnutí Soudního dvora nic nebrání tomu, aby se účinky zápisu do rejstříku zakázaných klauzulí vztahovaly na všechny podnikatele, kteří určité smluvní ujednání používají, a nikoliv pouze na podnikatele, který byl účastníkem řízení o prohlášení tohoto ujednání za zakázané a o jeho zápisu do výše uvedeného rejstříku. Tento účinek se navíc vztahuje na všechna ujednání, která jsou „věcně shodná“, nikoli nutně jazykově shodná.
- 25 Předkládající soud má nicméně pochybnosti o tom, zda se výše uvedený výklad unijního práva vztahuje na všechna soudní řízení, jejichž účastníci jsou podnikatelé, včetně řízení, v nichž je jednou ze stran spotřebitel, který s dotyčným podnikatelem uzavřel smlouvu. Předkládající soud totiž připomíná, že předběžnou otázku, na kterou Soudní dvůr odpověděl v rozsudku ze dne 21. prosince 2016, položil Sąd Apelacyjny (Odvolací soud) ve Varšavě v řízení mezi podnikatelem a předsedou Úřadu pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitele, který tomuto podnikateli uložil správní sankci za používání smluvních ujednání, jejichž obsah odpovídá zápisu v rejstříku zakázaných klauzulí.
- 26 Dále polský Nejvyšší soud vydal dne 20. listopadu 2015 v sedmičlenném kolegiu usnesení III CZP 175/15, podle kterého se zápis do rejstříku zakázaných ujednání nevztahuje na jiné podnikatele, než kterých se řízení týkalo. Nejvyšší soud toto tvrzení odůvodnil následovně: „Postoj, podle něhož rozsudek, kterým se vyhovuje žalobě na prohlášení ujednání obchodních podmínek za zakázané, nepůsobí ve prospěch všech, ale pouze vůči žalovanému podnikateli, je v souladu s požadavkem na zaručení práva být vyslechnut. (...) Na druhou stranu omezení závaznosti rozsudku, kterým se vyhovuje žalobě na prohlášení ujednání obchodních podmínek za zakázané, pouze na žalovaného podnikatele znamená, že nepříznivé účinky rozsudku směřují pouze vůči podnikateli, který měl právo být v řízení vyslechnut. Tyto účinky se projevují dalekosáhlým zásahem do právní sféry žalovaného podnikatele, který musí počítat s tím, že v každém jednotlivém sporu s jeho účastí bude muset soud - vázán i nadále předběžnou účinností tohoto rozsudku - prohlásit dané smluvní ujednání za zakázané, a že pokud bude napadené ustanovení používat, bude proti němu moci předseda zahájit řízení na zdržení se takového jednání jako praktiky porušující kolektivní zájmy spotřebitele vymezené v čl. 24 odst. 2 bod 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže a spotřebitelů se všemi možnými důsledky. Pokud by se tyto účinky měly rozšířit i na další podnikatele, kteří se neúčastní řízení jako žalovaní, vyžadovalo by to právě vzhledem k jejich povaze a rozsahu normativní řešení, které by přiměřeně zajistilo jejich právo být vyslechnut.“
- 27 S ohledem na výše uvedené má předkládající soud pochybnosti o tom, zda se zásada vyjádřená v rozsudku Soudního dvora ze dne 21. prosince 2016 vztahuje na všechna soudní řízení, jejichž účastníky jsou podnikatelé, nebo pouze na jejich část. Připustit, že ustanovení unijního práva umožňují, aby účinky zápisu do rejstříku zakázaných klauzulí byly uplatněny vůči kterémukoli podnikateli v jakémkoli řízení, by znamenalo odchýlit se od zásady vyplývající z usnesení ze dne 20. listopadu 2015, které Nejvyšší soud vydal o více než rok dříve.

- 28 Výše uvedený závěr by měl vliv na výsledek tohoto případu. Konkrétně, pokud by bylo rozhodnuto, že předkládající soud má možnost zkoumat zneužívající smluvní ujednání obsažená ve smlouvách dlužníka se společností Getin Bank S.A. a že k jejich prohlášení za zneužívající by stačilo rozhodnout, že jsou „věcně shodná“ s ujednáními zapsanými pod čísly 3178, 3179 a 7770 v rejstříku zakázaných klauzulí, znamenalo by to, že Getin Noble Bank S.A. neměla v daném případě právní důvod k zahájení exekučního řízení proti dlužníkovi, a proto by měl soudní exekutor řízení zastavit.
- 29 Předkládající soud navrhuje, aby Soudní dvůr na druhou otázku odpověděl záporně z následujících důvodů. Rejstřík zakázaných klauzulí je jedním z nejučinnějších nástrojů, jak ochranu spotřebitele před zneužívajícími smluvními ujednáními uskutečnit. To následně odůvodňuje co nejširší využití účinků zápisů v tomto rejstříku. Každý zápis do rejstříku byl proveden na základě pravomocného rozsudku Soudu pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitele - soudu specializovaného na případy ochrany spotřebitele, proti jehož rozsudkům je navíc přípustné odvolání, a rozsudky vydané ve druhém stupni podléhají v případě kasační stížnosti přezkumu Nejvyššího soudu. Neúčast konkrétního podnikatele v řízení o prohlášení určitého ujednání za zakázané tedy nebrání tomu, aby se i na něj vztahovaly všechny důsledky zápisu do rejstříku zakázaných klauzulí. Není také nutné, aby smluvní ujednání používaná podnikatelem a ujednání zapsaná v rejstříku zakázaných klauzulí byla jazykově shodná, ale rozhodujícím kritériem by měl být skutečný význam ujednání, tj. důsledky, které má dané smluvní ujednání pro spotřebitele. Příliš rozsáhlé omezení působnosti rejstříku zakázaných klauzulí (zúžení jeho účinků pouze na podnikatele, kteří byli účastníky řízení před Soudem pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitele, a na smluvní ujednání, která doslovně odpovídají zápisům v rejstříku) by vedlo k přílišnému zúžení ochrany, kterou měl spotřebitelům zaručit. Je totiž běžné, že velké množství podnikatelů používá zneužívající smluvní ujednání se stejným významem, ale jinak formulovaná; v takovém případě by odstranění těchto ujednání z trhu vyžadovalo pokaždé novou žalobu, což je v praxi nereálné. Tím by nebylo dosaženo cílů směrnice 93/13.
- 30 Pokud jde o návrh předkládajícího soudu, aby byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednána ve zrychleném řízení, uvedený soud zdůrazňuje, že v exekučním řízení, nad kterým vykonává dohled, soudní exekutor zajistil nemovitost, provedl její popis a ocenění a na základě návrhů věřitelů má být provedena elektronická dražba nemovitosti. Zároveň předkládající soud upřesňuje, že v důsledku předložení této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce bylo řízení před tímto soudem přerušeno, nikoli však samotné exekuční řízení, které vede soudní exekutor. Exekuční řízení lze zastavit v přesně vymezených případech a předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce není důvodem k zastavení exekučního řízení. Provedení dražby nemovitosti, následné udělení příklepu, příkázání vlastnictví a rozdělení výtěžku z exekuce tak mohou vést k situaci, kdy je jednak dlužník připraven o svoji nemovitost a jednak věřitel obdrží z exekuce částky, které mu nepřísluší. Tyto účinky mohou být obtížně napravitelné nebo

dokonce nevratné a spotřebitel by se v budoucnu mohl případně domáhat svých práv žalobou na náhradu škody, která však jeho práva plně nechrání.

- 31 Předkládající soud v této souvislosti připomíná, jak Soudní dvůr zdůraznil v bodě 57 svého rozsudku ze dne 17. května 2022, C-600/19, Ibercaja Banco, že v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy bylo řízení o výkonu exekučního titulu týkajícího se nemovitosti zatížené hypotékou ukončeno a vlastnické právo k tomuto majetku bylo převedeno na třetí osobu, soud jednající bez návrhu nebo na návrh spotřebitele již nemůže provést přezkum zneužívající povahy smluvních ujednání, který by vedl ke zrušení aktů o převodu vlastnictví a ke zpochybnění právní jistoty převodu vlastnictví, který již byl uskutečněn vůči třetí osobě.